

**КОМЕНТАРИ КЪМ ОБЩЕСТВЕНА КОНСУЛТАЦИЯ ПРОЕКТ НА НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ
2030 Г. - АНГАЖИРАНЕ, ОВЛАСТЯВАНЕ, РАЗВИТИЕ**

Коментар

Становище на Национален младежки форум Част 3Национален младежки форум подкрепя и застава и зад становищата публикувани под новия проект на стратегия в портала за обществени консултации www.strategy.bg от НЧ Бъдеще сега 2006, Организация на българските скаути и Студенти в действие - организации членове на НМФ. Национален младежки форум счита, че младежките организации следва да се включват активно в процесите на планиране, изпълнение и мониторинг на Стратегията и да бъдат разпознавани като ключови партньори за постигането на устойчив прогрес в политиката за младежта и в тази връзка оставаме на разположение и ще следим последващите процеси след приемането на Националната стратегията за младежта (2021-2030)Пълният текст на становището може да бъде видян тук:<https://drive.google.com/file/d/1snlAYeYgLfXOKR1Q2mOVfAA77uDkgCq/view?usp=sharing>

Становище на Национален младежки форум Част 23а още по-качественото синхронизиране на Националната стратегия за младежта със стандартите в европейските политики за младежта и в съответствие с вече цитираните и в становището на НМФ по първия проект на стратегията документи: Ревизирана европейска харта за участието на младите хора в живота на общините и регионите; Проучването Българската младеж 2018-2019; Стратегията на Европейския съюз за младите хора 2019-2027; Декларация от 3-тата Европейска конвенция за младежка работа 2020, част от Председателството на Германия на Съвета на Европа и Европейския съюз; Стратегията на Съвета на Европа за развитие на младежкия сектор 2030, приета с Резолюция CM/Res(2020)2; и стъпвайки на препоръките на доклада "Младежките политики в България - възможности и предизвикателства" НМФ (https://nmf.bg/2020/11/24/youth_report/), както и Декларация за младежките пространства от VIII Национална младежка среща „Младежки пространства“, бихме искали да отправим следните препоръки към: Оперативна цел 3.1: Повишаване на нивото на гражданска ангажираност на младите хора, Мярка "Ангажиране на неорганизираните младежи в различни форми на гражданско участие, доброволчество и младежки дейности" Текстът на индикатор "Дял на млади хора, част от неформални групи" да се измени с "Дял на млади хора, част от неформални групи и младежки организации". Оперативна цел 3.1: Повишаване на нивото на гражданска ангажираност на младите хора Текстът на мярка "Насърчаване на обмена на информация и сътрудничество между младежките организации, клубове и младите хора" да се промени с "Насърчаване създаването и развитието на младежки организации, клубове, структури и други." Цел 4: Развитие и утвърждаване на младежката работа в национален мащаб Да се добавят следните текстове: Оперативна цел 4.3: Насърчаване развитието и работата на младежки центрове и младежки пространства. Мерки: Осигуряване на административна и финансова подкрепа за създаването, развитието и работата на младежки центрове и пространства. Индикатори: Брой младежки центрове; Брой младежки пространства;

Становище Национален младежки форум Част 1Становище на Национален младежки форум Относно: Публично обсъждане на проект на Национална стратегия за младежта (2021-2030) Национален младежки форум приветства новия проект на Национална стратегия за младежта (2021-2030) и отчита, че са взети предвид качествените препоръки, отправени към текстовете на първия проект на стратегията по отношение на: - Европейското измерение на стратегията и синхронизирането и с Европейската стратегия за младежта и 11-те европейски младежки цели; - Осигуряването на подкрепа за работата на младежките организации и очертаване на ролята им в младежката политика; - Гарантиране на мерки за развитие на младежката работа в страната като ключов инструмент за подпомагане на развитието на младите хора; - Очертаване на мерки за подкрепа на ефективното участие на младите хора във вземането на решения на местно, национално и европейско ниво; - Повишаване на достъпа до неформално образование и създаването на инструменти за валидиране на уменията и компетенциите, придобити от участие в неформално образование;	
--	--

Предложения от Института за информални иновации - 2 част Основен принцип, заложен при изпълнението на настоящата НСМ 2021-2030 г., трябва да бъде: Политика, насърчаваща участие и овластяване. Този принцип предполага предоставяне на възможности за качествено участие на младите хора във формирането, разработването, изпълнението и прилагането на младежките политики на национално, регионално и местно ниво. Той е заложен в Цел 3: «Насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора» за «изграждането на демократичната култура и основни граждански компетентности». Как следва да изглежда Оперативна цел 3.3.? Допълненията са в курсив. Оперативна цел 3.3: Осигуряване на подкрепяща среда за младежките организации и популяризиране на ползи от тяхната работа. Мерки / Дейности Очаквани резултати Индикатори Източници на информация Повишаване на капацитета и устойчивостта на младежките организации. Стимулиране на активността на ученическото самоуправление в паралелките на учащите се от 15 до 19 г., създадени по ЗПУО. Изготвени и разпространени насоки за създаване, функциониране и устойчивост на младежките организации; Повишен капацитет и устойчивост на младежките организации и органите на ученическото самоуправление в паралелките на учащите се от 15 до 19 г. Брой младежки организации, обхванати в дейности за повишаване на капацитета и устойчивостта Брой младежи, участващи в ученическото самоуправление в паралелките на учащите се от 15 до 19 г. Онлайн проучване сред младежките организации Онлайн проучване сред органите на ученическото самоуправление в паралелките на учащите се от 15 до 19 г. Необходимо е в НСМ да се употребява възприетата в българската нормативна уредба терминология. Оперативна цел 1.1: Мерки/Дейности: „Насърчаване на участието на младите хора в неформално образование и самостоятелно учене“. Оперативна цел 1.2: Мерки/Дейности: „Създаване на инструменти за валидиране и разпознаване на умения, придобити в рамките на неформално образование, самостоятелно учене и на резултати от учене чрез опит“. От 2015 г. „самостоятелното“ учене е заменено с правилния термин „информално учене“ в Закона за предучилищното и училищното образование, Закона за професионалното образование и обучение и в Закона за насърчаване на заетостта. Наложително е новият стратегически документ НСМ да използва утвърдената правно терминология. С УВАЖЕНИЕ,

Д-Р ТАНЯ ЖЕЛЯЗКОВА-ТЕЯ

Учредител и Председател на Настоятелството на Фондация „Институт за информални иновации“ Фондация „Институт за информални иновации“ (ИИИ) е юридическо лице с идеална цел за осъществяване на дейност в обществена полза. Тя си поставя следните цели: Повишаване на общия иновационен потенциал на обществото през XXI век – „Златният век на ума“ чрез информалното образование. Усъвършенстване на личността чрез стимулиране на нейната жизненост, развитие на уменията и повишаване на компетенциите ѝ за реализация в социалната и професионалната сфери на информалната епоха. Съкращаване на пътя от креативното (информално) мислене през иновативната идея до практическата реализация на иновативни продукти и услуги.

Предложения от Института за информални иновации - 1 част Изх. № 202/29.06.2021 г. ИИИ на 10 години 2021 – Международна година на творческата икономика за устойчиво развитие ДО Министерство на младежта и спорта Министерство на образованието и науката Държавна агенция за закрила на детето

Относно: Проект на НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА МЛАДЕЖТА 2021-2030 (НСМ) Заглавието на НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА МЛАДЕЖТА 2021-2030 „АНГАЖИРАНЕ, ОВЛАСТЯВАНЕ, РАЗВИТИЕ» определя основните линии на политиките за целенасочена и последователна дейност на държавата, общините, младежките организации и обществото за пълноценно личностно развитие на младежите и участието им в обществения и икономическия живот. Един от основните принципи на държавната политика за младежта съобразно чл. 3 от Закона за младежта (ЗМ) е «интеграция на политиките за децата и младежта», както и «свобода на сдружаване на младежите, свобода на младежките инициативи, самоуправление на младежките организации». Това налага в Националната стратегия за младежта 2021-2030 да се синхронизират нормите на всички български закони, отнасящи се до лицата на възраст от 15 до 19 г. , тъй като те се определят различно в отделните закони. По смисъла на Закона за закрила на детето (чл.2) «всяко физическо лице до навършване на 18 години» е дете. По смисъла на Закона за младежта (§ 1) "младежи" са лица на възраст от 15 до 29 години включително. Според Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО, чл. 8 ал. 2) «училищното образование е задължително до навършване на 16-годишна възраст», но фактически то продължава до навършване на 18-годишна, а понякога и 19-годишна възраст. В НСМ е дадена следната «Прогноза за брой млади хора 2020-2030 г. (НСИ)»

Възраст	2025 г.	2030 г.
15-19	347 484	336 145

Прогнозата показва най-голям дял на тази възрастова група и повече от 1/3 от всички младежи. Това означава, че в НСМ трябва специално да се включат «организираните младежки структури при условията и по реда на специални закони» (чл. 20 ал. 1 от ЗМ), а това са структурите на ученическото самоуправление във всяка паралелка в училищата като оформи за отстояване на колективните права на младите хора от 15 до 19 г. в съответствие с чл. 171 ал. 1 и 2, чл. 92 ал. 2 и чл. 267 ал. 2 от ЗПУО. Чрез дейностите на ученическото самоуправление се представят, защитават и развиват «интересите и потребностите на младежта» (ЗМ, чл. 17). През 2016 г. влезе в сила не само ЗПУО, но и държавният образователен стандарт за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование (Наредба № 13, 21.09.2016 г.), в който бяха разписани целите, начините и формите на осъществяване, институционалните политики за подкрепа и рамковите изисквания за функциониране на ученическото самоуправление. През 2017 г. Министерството на младежта и спорта подкрепи превода на европейски «Наръчник за ученици», подпомагащ ученическото участие и създаването на ученически организации. През 2018 г. по поръчка на Министерство на образованието и науката беше създаден и разпространен до всички училища и центрове за подкрепа на личностното развитие в страната своеобразен наръчник „УЧЕНИЧЕСКОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ. Пътеводител. Кой? Какво? Къде? Кога? Как? Защо?“, който вече е достъпен и в електронен формат (<http://www.mon.bg/bg/27>).

Становище на Сдружение "Ключ към щастие" Становище на Сдружение "Ключ към щастие" Относно: Проект за Национална стратегия за младежта 2021-2030 Сдружение "Ключ към щастие" подкрепя проекта на Национална стратегия за младежта 2021-2030, Министерството на младежта и спорта. Смятаме, че посочените оперативни цели кореспондират с нуждите на младите хора в България.

Становище и препоръки от НЧ Бъдеще сега 2006 към Проект за Национална стратегия за младежта

СТАНОВИЩЕ И ПРЕПОРЪКИ

Изготвени от екипът на НЧ Бъдеще сега 2006

По повод ПРОЕКТ ЗА НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ 2021-2030

Настоящото становище е изготвено по повод обществените консултации на Проекта за Национална стратегия за младежта 2021-2030. НЧ „Бъдеще сега 2006“ извърши щателен анализ на документа в качеството си на младежка организация, работеща активно в младежкия сектор през последните 15 години. Екипът на читалището заявява своят принципна подкрепа за така изготвения Проект на стратегията. Смятаме, че подходът на изготвяне е правилен, структурата е ясна, целите и мерките обхващат най-значимите аспекти и специфики на сектора, разписаните резултати и индикатори са ясни, постижими и отговарят на нуждите. Имайки предвид всичко гореспоменато, бихме желали да дадем следните препоръки и да обърнем внимание на следните части от така предложения документ:

Цел 1 „Насърчаване на неформалното образование и обучение – да се добави Министерство на културата като отговорна институция. Причината е, че народните читалища са едни от средищата за неформално учене и са своеобразни центрове на неформалното учене. Читалищата действат под юрисдикцията на Министерство на културата. По същата причина да се добавят „читалища“ в категорията „Други партньори за изпълнението на мерките“.

Цел 2: Насърчаване на заетостта и подкрепата за млади хора, които не учат, не работят и не се обучават (NEETs) – липсват очаквани резултати и индикатори за втората част от Оперативна цел 2.2 (Разработване и прилагане на услуги за социално включване на младежи от групата NEETs). Следва да се посочат очаквани резултати и индикатори за измерване.

Цел 3: Насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора – липсват индикатори и очаквани резултати, свързани с „регулиране на творческите дейности“, попадащи в Оперативна цел 3.1. Смятаме, че тук правилно се визира Законът за доброволчеството и необходимостта от завършването му и създаването на необходимите нормативни актове за прилагането му. Предлагаме очакван резултат да бъде „Урегулиран процес за осъществяване на младежко доброволчество“, а индикатор да бъде създаването на съответния нормативен акт.

Цел 7: Насърчаване на културата и творчеството сред младите – да се добавят читалищата в групата на „други партньори за изпълнение на мерките“, отново с напомнянето, че читалищата са особен вид институция, която съчетава пространство, общност и организация и действат по отделен нормативен механизъм (следователно не могат да се приемат под шапката на младежките пространства или НПО).

Цел 7: Насърчаване на културата и творчеството сред младите – Оперативна цел 7.2. – в „Популяризиране и подкрепа на дейността на младежките пространства, центрове и зони“ да се добавят „колективи и организации, работещи за младежко включване в културния живот. Така целта няма да се ограничава само до физически пространства, а ще включи и човешкия ресурс и множеството общности, които работят в тази посока без да разполагат с физическо пространство.

Гореспоменатите предложения и поправки имат за цел да допълнят документа и да доизяснят неговата посока. Искаме да направим, обаче, уговорката, че даденият документ би имал смисъл и стойност само и единствено, ако неговото изпълнение върви ръка за ръка с ясно разписана нормативна рамка на това що е то младежка работа, що е то младежки работник, младежко пространство и младежко доброволчество. Работата по изясняването на тези въпроси логично няма място в настоящия документ, но не бива да се забравя като необходимост и първа стъпка към успеха на така разписаната Стратегия. Екипът на НЧ „Бъдеще сега 2006“

Лета Панайотова – секретар на читалището

Становище на сдружение "Студенти в действие" - част 3Въпреки гореизложените позитиви, бихме искали да предложим редакции на предложения текст: Политика основаваща се на равнопоставеност и приобщаване. Всяка секторна политика трябва да гарантира ... независимо от неговия пол, сексуална ориентация, етническа принадлежност ... В текста на политиката предлагаме да се добави и сексуална ориентация. Така ще бъдем сигурни, че политиките ще отразяват равнопоставеност и приобщаване и няма да дискриминират нито една общност. С уважение за една по-плотена младежка общност! Сдружение "Студенти в действие"

Становище на сдружение "Студенти в действие" - част 2Поради тези и ред други причини смятаме гореизложения проект за Национална стратегия за младежта 2021-2030 г. за изчерпателен и допринасящ за активното развитие на младежката общност. Абсолютно сме съгласни със заложените цели и принципи. Вярваме, че проектът допълва предишната Национална стратегия за младежта 2010 - 2020, като надгражда нейните позитиви и поправя негативите. Чрез добре определените характеристики на младите хора, както от демографски, така и от личностен аспект, ние от Сдружение "Студенти в действие" смятаме, че проектът ще даде конкретни, видими и лесно четими резултати. Индикаторите за количествен и качествен контрол ще спомогнат в това направление и ще позволят, както на институциите, така и на гражданския сектор, да следят дали целите на стратегията се изпълняват качествено.

Становище на сдружение "Студенти в действие" Настоящият документ е изготвен във връзка с обществените консултации на Проекта на Националната стратегия за младежта 2021-2030. Мнението, изразено в него, се основава на професионалните изводи на Сдружение "Студенти в действие". "Младежи са движеща сила, а не проблем" Това е една от главните сили на Сдружение "Студенти в действие" и една от причините да продължаваме вече 3-та година да работим с български младежи и студенти. От 2018 до сега ние сме се фокусирали върху развиването на потенциала на младите хора, успехите във всички сфери на обществения живот и образуването на силно студентско общество в България. През годините, не един или два пъти, сме ставали свидетели на negliжиране на младежкия сектор и работа, стереотипизация на младите хора и недостатъчно възможности за тяхното лично и професионално развитие. Същевременно, ние знаем колко амбициозни и мотивирани са българските младежи и как ангажирането, овластяването и развитието ще им помогнат да разгърнат пълния си потенциал и да допринесат за развитието на държавата и общността.

СТАНОВИЩЕ НА СДРУЖЕНИЕ "ОРГАНИЗАЦИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ СКАУТИ ПЪРВА ЧАСТ ДОПЪЛНЕНИЕ- При „Оперативна цел 4.1: Създаване на механизъм за разпознаване и развитие на младежка работа и разпространението ѝ“ в графа „Очаквани резултати“ да се добавят резултати „Повишен брой младежки работници(професионални и доброволци)“ и „Установяване на рамки, програми и пътища за образование, обучение, изграждане на капацитет и професионално развитие на младежките работници“ . В графа „Индикатори“ да се добави „брой младежки работници участвали в обучения за повишаване на квалификацията си“, а в източници на информация да се добави „Национално представително ежегодно проучване“ и „Онлайн проучване сред младежките организации“.

СТАНОВИЩЕ НА СДРУЖЕНИЕ "ОРГАНИЗАЦИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ СКАУТИ ПЪРВА

ЧАСТ Настоящият документ е изготвен във връзка с обществените консултации на Проекта на Националната стратегия за младежта 2021-2030. Мнението, изразено в него, се основава на професионалните изводи и теренните наблюдения на Организацията на българските скаути, свързани с някои от предизвикателствата за младите хора в България. България не може да си позволи пропиляване на таланти, социално изключване или неангажираност сред нейната младеж. Младите хора не са само бъдещето на България - те са нейното настояще. От развитието на техния пълен потенциал и постигнат успех зависи просперитета на цялото общество. Младите хора имат основателни амбиции за своето настояще и бъдеще в България. От своя страна, България трябва да им предложи по-добри възможности за живот и да предприема действия предвид техните безпокойства. Организация на българските скаути е удовлетворена да види в настоящия проект на Национална стратегия за младежта 2021-2030 съсредоточаване върху цели и мерки, които са предназначени за постигане на положителна промяна, така че всички млади хора от различните райони на България да живеят пълноценно и здравословно, да постигат своя пълен потенциал и да са оправомощени и подготвени така, че да променят общността и държавата, така че България да има най-добрата среда за растеж, живот и удовлетворение. Въпреки това бихме искали да предложим няколко редакции на предложения текст:

- В частта „Профил на младите хора в страната“, считаме, че е подходящо да се добави и текст, придружен от извадка от статистическа информация по отношение на процента на участие на младите българи в сдружения с нестопанска цел (младежки сдружения), съпоставена с нивата на участие в останалите европейски страни. Това според нас е най-уместно да стане в допълнение на информацията на стр.15 и стр.16 от проекта на стратегията „България остава на предпоследно място в ЕС по отношение на обществената активност на гражданите и нивото на участие в доброволчески дейности“. Считаме, че това е необходимо, за да може да се обоснове приоритизирането на изведените в стратегията цел 1, цел 3 и цел 4 и нуждата от устойчиво финансиране и активна подкрепа за изграждането на капацитет на младежките организации и младежките работници;
- Текста на визията предлагаме да се редактира и да добие вида: „Способни, ангажирани и овластени млади хора, готови да развиват своя пълен потенциал и съзнателно да допринасят за развитие на Република България в контекста на европейското семейство и глобалния свят.“ С тази редакция освен стилистичната корекция с избягване на последователната употреба на синонимите „своя“ и „собствен“, както и добавянето на „да“ пред „допринасят“, допълваме и определението „пълен“ за „потенциал“;
- Навсякъде в текста (напр. стр.22, стр.23, стр.24 и т.н.), където са изписани „отговорни институции и партньори“ да се добавят и изброените като „други партньори“, а не да се посочват в отделен абзац, като допълващи и незначителни, неправителствените организации, младежките центрове и пространства, училищата и университетите. Предлагаме тук да допълним и пропуснатите „младежки работници“, които са основни гаранتي за осигуряване високо качество на младежката работа. Допустима за нас е и друга редакция, в която се посочва една Отговорна институция – координатор, а после се добавя „Партньори за изпълнението на мерките:“, след което се изписват в един абзац всички останали институции и партньори;
- Предлагаме редакция при „Оперативна цел 3.3:: Осигуряване на подкрепяща среда за младежките организации и популяризиране на ползи от тяхната работа“. В таблицата на стр. 26, текста в графа „Очаквани резултати“ – по отношение на вторите мерки/дейности – „...и оптимизиране на процедурите за кандидатстване“, да се допълни с „Качествено и справедливо оценяване на

СТАНОВИЩЕ НА СДРУЖЕНИЕ "ОРГАНИЗАЦИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ СКАУТИ ВТОРА

ЧАСТПродължение: -

При „Оперативна цел 4.2": Насърчаване на иновативни подходи в младежката работа“ предлагаме да се добави допълнителна дейност/мярка „Прилагане на добри международни практики в младежката работа“ , а като индикатор може да се добави „брой младежки организации, клонове на международни младежки организации“ и „Брой младежки организации, работещи с международни партньори за прилагане на добри практики“-

При „Оперативна цел 6.1": Създаване на условия и насърчаване на младите хора към здравословен начин на живот...“ , моля да се отстрани допуснатата грешка и при четвъртия индикатор думата „срещу“ се замени със „за“.-

При „Оперативна цел 6.4“ предлагаме да се избере единия от двата термина(синоними) „околната реда“ и „природата“ и да се ползва само той, а не да се получава изброяване на взаимозаменяеми синоними. Такова изброяване освен в името на оперативната цел има и във втория очакван резултат. Ние бихме предпочели да се ползва само „околната среда“. При третия и четвъртия индикатор на същата оперативна цел, за да стане смислово еднозначно ясно, предлагаме да се добави думата „опазването на“ пред „околната среда“-

На стр. 33 в глава

„Финансиране“, предлагаме второто изречение да се редактира така: „Средства могат да бъдат осигурени и чрез проектно финансиране от действащи Европейски фондове, Национални оперативни програми, програмите „Еразъм+“ и „Европейски корпус за солидарност“, други програми на Европейския съюз, Съвета на Европа и други източници.“-

На стр. 34 в глава „Индикатори“ предлагаме думите от последния ред “ в известна степен“ да отпаднат. Методологията на изработване на годишните отчети се очаква да се разработи така, че те да дават информация за резултатността и ефективността на провежданата политика.-

На стр.36 в глава „Заклучение“

предлагаме първото изречение да се редактира така: “От съществено значение за изпълнението и постигането на заложените цели на Национална стратегия на младежта 2021-2030 г. е сътрудничеството и партньорството на всички пряко ангажирани институции на национално, регионално и местно ниво с Националният младежки форум и представителите на младежките неправителствени организации. За нас е важно да видим в стратегията текстове които ясно заявяват:- Силно признание на важната роля на Неправителствените младежки организации и адекватни мерки за подкрепа на тяхното устойчиво развитие;- Националният младежки форум като чадърна организация за неправителствените младежки организации в България играе привилегирована роля като правителствен партньор в развитието и прилагането на политиките за младежта;- Признаване важната роля на младежките работници за изпълнение на стратегията. Установяване на рамки, програми и пътища за образование, обучение, изграждане на капацитет и професионално развитие на младежките работници въз основа на съгласуван набор от компетенции (например ценности, нагласи, умения, знания и критично мислене);- Ясно посочени ангажименти за координацията между различните министерства, агенции и други обществени органи, отговорни и работещи по въпроси засягащи младите хора;- Ясен ангажимент на държавата за приоритизиране изпълнението на стратегията, изразено в осигуряване на достатъчни ресурси, както по отношение на финансирането така и за изграждане на капацитет на човешките ресурси, ангажирани с разработване, реализиране и оценяване на младежките политики.

Организация на българските скаути